

СТАНОВИЩЕ

от професор Цветан Първанов Давидков, доктор на социологическите науки (Софийски университет „Свети Климент Охридски“)

във връзка с конкурс за професор по ПН 3.1 Социология, антропология и науки за културата (Изследване на общественото мнение за съвременната идентичност на българските граждани и бежанците) – за нуждите на Центъра за емпирични социални изследвания към Института по философия и социология при БАН (конкурсът е обявен в ДВ, бр. 105/13-12-2024 г. и протокол № 3 / 04-02-2025 г. на НС на ИФС при БАН).

Становището се изготвя въз основа на Заповед РД 09-42.1/05-02-2025 г. на Директора на ИФС за назначаване на жури за провеждане на конкурса и Протокол от първото заседание на научното жури (21-02-2025).

Кандидати. В посочения конкурс за професор *единствен кандидат* е доцент д.с.н. Албена Накова. Доцент А. Накова е позната и ценена в социологическата колегия. Видно от научната ѝ автобиография тя: а) е със солидна научна и професионална подготовка; б) притежава дългогодишен изследователски опит – с многобройни изяви на научни форуми и чрез публикации; в) има успешен проектен опит, вкл. на международно равнище; г) участва активно и успешно в различни формати като експерт и консултант за подпомагане работата на научни и професионални общности, вкл. на органи за формиране на социални и публични политики. Научното творчество на колежата Албена Накова е на високо ниво. Казаното ми дава основание да твърдя, че тя е подходящ кандидат за участие в обявения конкурс за професор.

Кандидатът изпълнява ли формалните изисквания за участие в конкурса? – ДА. Основания: тя изпълнява изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за неговото приложение; изпълнява изискванията на ПРАВИЛНИКА на Института по философия и социология - БАН за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности, както следва: чл. 5, т. 4; чл. 6 (2), (3); чл. 41; чл. 42; чл. 43; чл. 44; чл. 45; чл. 46; чл. 47; чл. 48.¹

¹ Чрез изброяването на съответните текстове от Правилника на Института визирам както факта, че кандидатът отговаря на изискванията, така и коректността на досега проведените процедури.

Видно от предоставените доказателства, кандидатът отговаря и надхвърля *минималните национални изисквания, както и изискванията на БАН* (включително наукометрични) за участие в конкурса и за заемане на академичната длъжност „професор“².

Принципна оценка на представените публикации за участие в конкурса. Кандидатът участва в конкурса за професор със 17 публикации, както следва: а) две монографии (издадени през 2024 г. - №№ 1, 2 от списъка с публикациите); б) 15 (петнадесет) статии (№№ 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 от списъка с публикациите)³. Доц. д.с.н. А. Накова е самостоятелен автор на двете монографии и на 14 (четирнадесет) от представените статии; една от статиите е в съавторство (за приноса на съавторите е налице разделителен протокол). Монографиите и част от статиите са на български език. Шест от статиите са на английски език. Статията под № 6 е на руски език. Наличието на публикации на чужд език следва да се оцени положително, защото благоприятства разпознаването и оценката на творчеството на доц. д.с.н. А. Накова в по-широка професионална общност. Част от текстовете са представени пред научни форуми. Характеризираните публикации (в съответствие с изискванията) не са използвани при участие на кандидата в предходни конкурси. Статиите са публикувани относително ритмично през периода 2013 – 2024. Логично е монографиите (като обобщение и нови развития в творчеството на авторката) да са публикувани най-скоро.

Основните ми констатации и изводи въз основа на прегледа на посочените публикации са следните:

- Налице е *научна добросъвестност* – това е важна предпоставка със значим потенциал за производството на стойностни научни резултати.
- Творчеството на авторката е многопосочно и същевременно консистентно; то попада изключително в сферите на *етносоциологията* и *етнопсихологията*; в направлението *миграция – бежанци - демографска политика*. Списъкът с участията на доц. д.с.н. А. Накова в научни изяви и този за участието ѝ в научни проекти потвърждават тази констатация като същевременно разширяват периметъра на нейните интереси (вкл. неформална икономика; качество на живот; РЧР и управление на таланти; образование и образователни политики и др.).

² Това е видно от приложените таблици за покриване на минималните национални изисквания и изискванията на БАН за придобиване на научната степен „доктор на науките“; за заемане на академичната длъжност професор; за заемане на научната длъжност „доцент“.

³ В списъка статиите не са класирани (разделени) в зависимост от характера на изданието, в което са публикувани.

Именно в рамките на този по-широк периметър на нейните научни изследвания попадат значителен брой публикации в издания, реферирани в световни бази данни, вкл. в Скопус и WoS в т.ч. в издания в Q2, Q3 и Q4, което е видно от приложеното CV на авторката и общия списък на нейните публикации.

- Няма съмнение, че авторката е компетентна и опитна (със сериозни натрупвания) в полето на научните ѝ интереси и дирения.
- Изброеното и съдържателното анализиране на представените публикации дават основание да се направи изводът, че авторката има ясно дефинирано поле на изследователски интереси. Тя работи целенасочено и систематично развива методологията и методиката на научното дирене в посочената сфера. Изследваните теми и проблеми показват *приемственост и надграждане* и са логично продължение на предходни и съпътстващи научни дирения.
- Чрез конкретни публикации авторката идентифицира и поставя на „дневния ред“ на изследователите и обществото нови и малко забелязвани явления и закономерности (което е видно от приложената справка за приносите).
- Качеството на публикациите е високо – авторката работи в съответствие с високи стандарти за научна и публикационна дейност.
- Като правило в текстовете се интерпретират резултати от сериозни проучвания. Това повишава тяхната стойност и уплътнява синтеза между теоретико-методологическо и емпирично-приложно.
- Постигнатите резултати могат да бъдат използвани многопосочно.
- Монографичните трудове са зрели произведения, в което авторката синтезира дългогодишния си професионален и изследователски опит. Самостоятелната ми оценка за монографиите е еднозначно положителна.

Оценка на научните приноси. В справката за научните приноси същите са дефинирани в дванадесет пункта.

- Приемам претенцията за научните приноси – те са реални и добре описани.
- Приносите могат да бъдат класирани, както следва: а) с **теоретико-методологическа насоченост** (тук визирам приносите описани под №№ 1, 4, 8, които съответстват на публикации №№ 1, 2, 11, 13, 16 и проекти №№ 7, 13, 16, 20, 24,); б) **свързани с дефиниране и развитие на изследователски инструментариум** (тук имам предвид приносите под №№ 5, 6, 11, които съответстват на публикации №№ 1, 5, 6, 10, 12, 17 и проекти №№ 11, 13, 16, 20, 21, 24, 25); в) **ново знание и създаване на**

результати, чрез които се потвърждават съществуващи тези и се проверяват хипотези (има предвид приноси №№ 2, 3, 9, 10, които съответстват на публикации №№ 2, 3, 4, 8, 11, 13 и проекти №№ 13, 16, 24, 25); г) **результати с приложен характер** (това са приноси №№ 7, 12, които съответстват на публикации №№ 1, 2, 7, 9, 14, 15 и проекти №№ 7, 8, 11, 13, 16, 20, 21, 24); същите могат да се използват от широк кръг заинтересовани).

Приносите са достатъчно убедителни като аргумент за качеството на характеризирания изследователска, публикационна и академична дейност на кандидата.

Критични бележки. Препоръки. Нямам критични бележки по същество. Препоръки: богатият опит на колежата доц. д.с.н. А. Накова може да бъде полезен за различни групи студенти на бакалавърско, магистърско, докторантско ниво. Препоръчвам да се намерят възможности тя систематично да предава опита си на по-широк кръг студенти.

Лични впечатления. Познавам доц. д.с.н. Албена Накова като колега и член на секция „Социология“ (СУБ). Следя нейното професионално развитие. Ценя високо нейните професионални и човешки качества. Убеден съм, че нейната професионална дейност е много полезна за развитието на науката и общността.

Заключение. Въз основа на гореизложеното може да се направи изводът, че кандидатът доцент д.с.н. Албена Накова, в конкурса за професор по ПН 3.1 Социология, антропология и науки за културата (Изследване на общественото мнение за съвременната идентичност на българските граждани и бежанците) – за нуждите на Центъра за емпирични социални изследвания към Института по философия и социология при БАН, отговаря на всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за неговото приложение и ПРАВИЛНИКА на Института по философия и социология - БАН за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности.

Това ми дава основание да подкрепя решение за назначаване на колежата доцент д.с.н. Албена Накова на академичната длъжност ПРОФЕСОР.

Желая ѝ успех.

София 05-03-2025

проф. д.с.н. Цветан Давидков